

„Soča“ izhaj a vsak petek in vsa pošto prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicas“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — v Tratu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi in naročnina naj se blagovljeno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via del Municipio v Kalistrovi hiši III. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovljeno frankujejo. — Delalca in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

P. n. gg: društvenikom slovenskega narodno-političnega društva „Sloga“

Po §. 15. društvenih pravil vsoja si podpisani odbor vabiti gg: društvenike k letnemu občnemu zboru, ki bo dne 12. septembra t. l. točno ob 1. uri popold. v prostorih Goriške čitalnice.

Dnevni red:

1. Prvosednikov govor in tajnikovo poročilo.
2. Denarničarjev letni račun.
3. Peticija na vis. deželni zbor, da bi se uže v letošnjem deželnem zborovanju poskrbela ona sredstva, ktera morejo če dalje hujše propadajoči kmetijski stan obraniti popolnega propada.
4. Peticija na deželni zbor, da bi se postava, po kateri se sedaj plačujejo bolnišnični stroški, pravično preuravnala.
5. Volitev novega predsednika in odbornikov.

Odbor narodno-polit. društva „Sloga“

v Gorici dne 24. avgusta 1878.

Iz Bosne.

Od kar so naši 19. t. m. Serajevo vzeli, došlo je prav malo znamenitih poročil z bojišča. Utrujena oddelka Filipoviča in Würtemberga sta pač zaslužila nekoliko dni počitka in ker je v strašnem boji gotovo mnogo naših padlo, dasi nemamo do zdaj o tem nobenega zanesljivega poročila, je neobhodno potrebno, da se depolnijo čete z novimi močmi. Kakor pripovedujejo dunajski listi je zdaj 120.000 mož nove vojske na potu v Bosno; vsak dan se nekda pomika 8 vlakov proti meji. In to za potrebo, ker je skrajni čas, da se na pomoč pride našim hrabrim regimentom, ki so se zaporedoma tako junaško in s tako sijajnim uspehom bojevali zoper veliko presilo turških, dobro organizovanih ustašev. Prav mnogo so trpeli, ter štejejo na stotine mrtvih in ranjencev Kuhnov, Weberjev, Marojčičev, Hartungov polk, 10. in 19. lovski bataljon, večinoma Slovenci. Pa tudi Scapary-jeva 20. divi-

zija je bila v velikih stiskah in skoro da v nevarnosti, popolnem pobita biti; nje zgube morajo tedaj znamenite biti. Sploh so male številke, ki jih uradni organi javijo o dosedanjih zgubah, po tolikih krvavih bitvah zelo neverjetne; uradno poročilo navaja namreč ranjencev in mrtvih do 16. t. m. — ne celó 1000. Bog daj rajši manj nego več!

Telegram z bojišča 27. t. m. javlja:

„Razen orožja in kanonov, o katerih je bilo uže poročano, bilo je našej vojski vsled razoroženja samo v Sarajevem 6000 turških pušk izročnih. Izmej turških vojakov (nizamov, redivov in bašibozukov), kateri so bili pri vzetji Serajeva ujeti, poslanih je 55 oficirjev in 83 vojakov v Brod. — Več ustaških čet, katere so bile pri Stolcu razpršene bilo je ujetih. — Dne 24. t. m. so se udali pri Mostaru našim prvim stražam 4 turški oficirji in 154 redivov. — Dvajseta divizija je bila 26. avgusta pri Doboji zopet vnovič napadena od turške infanterije in artilerije, vendar je bil boj brez večje pomembe. — Pri razgledovanji pred Banjaluko je bil 24. t. m. pri Ključu boj z ustaši. Natančneje o tem nij znano.“

Sploh se kaže, da vzetje Serajeva ni zadušilo poguma ustašem in da je pričakovati še hudih bojev, predno bo ustaja zatrita in turška druhal razorožena. — Po poročilih vojnih ogleduhov nabirajo se ustaške čete okolo Zvornika na srbski meji. Dasi so pustili v Banjaluki in Serajevu tako ogromne množine orožja in streliva, — so še vedno z vsem dobro preskrbljeni in nič ne mara, da jim prihaja vse to skrivaj od turške vlade.

V dopisu iz Banjaluke in v današnjem listu povedo naši čitatelji nadrobneje vesti o krvavi bitki 14. t. m., pri kateri so se naši stari znanci in prijatelji, Weberci, tako izvrstno obnesli. Naj jim tu le pojasnimo, da se je v Banjaluki ob enem na dveh krajih bojevalo. V citadeli ali na gradu, ki je strašno slabo vtrjen in okoli dobre pol ure oddaljene vojašnice pred mestom. Zveza mej obema bojiščema, na katerih ste se borili tu in tam po dve kompaniji Webercev proti veliki ustaški presili (vseh ustašev je bilo kakih 5—6000) je bila popolnoma pretrgana. Boj je trajal od 6 $\frac{1}{2}$ ure zjutraj do 3 popoldne.

Kristijanski bivši ustaši v Tiskovcu v Bosni, kateri so se do zdaj proti Turkom bojevali pod Golub Babićem, a zdaj orožje odložili, izjavljajo v „Obzoru“, da so se borili tri leta za osvobojenje, a ne za to, da bi jarem zamenjavali za jarem,

zato zahtevajo in prosijo od Avstrije, naj v Bosni uvede svobodo, narodni jezik v učilnice in urade, potem bode okupacija sreča za Bosno in avstrijsko državo.

Iz Banjaluke. (Izv. poročilo.) O boji v Banjaluki dne 14. t. m. nam uljudno poroča slovenski častnik, kateri je krvavo dejanje ves čas sam iz citadele opazoval in bil pri tej priliki ranjen. Evo vam zanimivi dopis:

Vrnivši se ranjen z bojišča, bil sem šest dni na potu; rana me je tako nadležila, da vam pri najboljši volji nisem mogel poslati obljubljenega poročila, katero ne vtegne imeti zdaj druge vrednosti več, nego historično. Toda v časnikih sem bral o banjalukških bojih tako navskrižne vesti, da sem se vendar odločil, popisati vam, kar sem sam videl in doživel.

Da bode naša jako važna pozicija v Banjaluki napadena, to smo slutili uže nekoliko dni poprej; posebno ker smo videli, kako skrbno je poveljnik, generalmajor Samec, svoja povelja na vse strani dajal. Posamezni oddelki baron Weber-jevega pešpolka, ki so Banjaluko zasedali, a ob enem tudi pristo obtevanje na cesti od Berbirja do Kadinevode zavarovali, morali so dan za dnem in noč za nočjo okolico prehojevati, na predstazah stati, ali pa notranjo službo opravljati. Bili so zares silno napeti.

Dne 14. avgusta zjutraj ste bili dve kompaniji kot posadka v gradu pod poveljstvom majorja pl. Monari-ja. Grad stoji na južno vzhodnem koncu mesta med krasno reko „Verbas“ in potokom „Cerkvica“. Zahodno ležeči mestni del, pa tudi razna javna in privatna poslopja unstran Verbasa in Cerkvice gospodujejo nad gradom, ki se posebno raz minareta (stolpa) glavne mošeje (turške cerkve) prav lahko obstreljava, kar smo ta dan hudo občutili. Grad obsega mnoga poslopja, vojašnice, podstrežja za vozove, ječe, magazine, oficirska stanovanja itd. Razen magazinev je vse strašno zanemarjeno in propalo. Gradski napis in jarki so tudi v tako propadajočem stanju, da so za brambo le v skrajni sili. Naj tu še omenim, da je bilo v gradu mnogo nakopičene turšice in drugih poljskih pridelkov, poln magazin smodnika in drugega streliva in 29 topov starejše konstrukcije; spoznavši vse to za turško državno lastnino, se nismo ničesar tikali.

Omejenega dne (14.) smo slišali ob 6. uri zju-

LISTEK.

IZ BANJALUKE.*)

19. avgusta 1878.

Človek, ki hoče kakemu listu kaj pisati, sam ne ve, kje bi začel, ker dogodbe ena zanimivejšega od druge, vrsté se tako hitro, da se ne ve, katero zagrabiti in jo popisati. Zraven tega pa nam ostaja presneto malo časa za dopisovanje: komaj se vsedem po turško na tla, uže pride kak vrag od katere strani in hajdi zopet na delo! Da bi mogel v tem šumu svoje misli vrediti, kaj še! Za to pa naj me častiti čitatelji oprostite, če pismo ni tako, kakoršno bi moralo biti. Na predvečer rojstnega dne našega presv. cesarja spomnil sem se na svoja dijaška leta, ko sem se namreč nekda popotovaje iz Ljubljane z drugimi fanti svoje vrste čez bohinjske hribe svoji rojstni vasi bližal. Ravno ko smo vas zagledali, začeli so vaščanje z možnarji streljati. Uže sem si domišljeval, da streljajo meni v čast, ker me niso celo leto videli; takrat namreč še nisem vedel, da bo naslednji dan cesarjev god. — Na večer

*) Priobčujemo jako zanimivi dopis nespremenjen, kakor smo ga prejeli, — v dokaz, da se znajo naši vrli junaki v Bosni tudi v najresnejših položajih pri dobrem humorji ohraniti. Prihaja nam ta dopis iz zanesljivega peresa znanega goriškega rodoljuba. Op. ured.

17. t. m. pa je moral vsak vojak v Banjaluki vedeti, da se bo 18. praznoval slovesni dan za Habsburško hišo, ker pogled iz naše vojašnice je moral vsacega do tega prepričanja dovesti. Gromoviti živioklici na našega cesarja, pa tudi na naše hrabre slovenske vojsake so se po mestu razlegali. Vsa okna naših kerščanskih bratov so bila razsvetljena; da so bile tudi hiše turške druhali, ki nam je toliko dražih bratov pomorila, razsvetljene, za to se je tudi skrbelo; videli smo, kako se je iz takih hiš plamen visoko proti nebu dvigal; to so vam bili nmetni ognji, ki so žareče snope isker na vse strani škropili; drugače kakor oni, ki se o slovesnih prilikah prižigajo v Katarinijevem vrtu v naši lepi Gorici. Tudi blažen glas zvonov, kojega ni uboga raja v Banjaluki uže toliko sto let slišala, donel je ta dan na nja in na naša ušesa. Ako je človek vse to videl in slišal, moral si je misliti, da more kaj posebnega biti in nevednež je zvedel, da se praznuje predvečer goda našega cesarja. To vam je bilo zares nepopisljivo veselje.

Drugi dan obhajala se je blizo vojašnice slovesna sv. maša. Toda ta dan nisem slišal možnarjev, pač pa so gromeli topovi in ves božji dan so se razlegali navdušeni živioklici po mestu. Da se je mogel ta dan tudi naš želodec veseliti, za to je skrbel naš brskri m i n k *), naš provijantni oficir, nadlieutenant V e n-

*) M i n k i so bili za časa ranjkega, nam nepozabljivega „Kocijančič-a uđe nekega dijaškega društva, katero je on sam v našem listu l. 1876 tako šaljivo popisal. Gosp. V. je bil tudi ud onega društva. Op. ured.

d r a m i n. Le minku je mogoče to storiti, kar je on ta dan vse napravil. Kdor sliši o njegovem delu, pa je ni videl, gotovo ne bo ničesar verjel. In vendar je, resnično, kar vam tu povem. Kasneje hočem tudi nekaj o njegovem hrabrem obnašanji pri bitki 14. t. m. poročati in upam, da se potem vsak pravi mink za gumbo prime, da stopi pod laterno in trikrat njemu v čast „m i n k“ zavrišče. — Toda dalje: Dasi ima kot provijantni oficir toliko posla, da bi kateri drugi ne vedel, kam bi glavo djal (njegov prednik je zaradi premnožega dela zbolel, — ker ni bil „mink“!), videli smo ga vendar povsod tam nadzorovati, kjer so je za naš želodec skrbelo. Na enkrat je bila blizo vojašnice iz desk miza za oficirje napravljena in okrog nje klopi. Da nas ni solnce pripekalo, dal je čez platno razgrniti; vrag ga vеди, kje je to in še druge stvari, katere hočem spodej omeniti, iztaknil; ako bi ga ne poznal, mislil bi, da je kak Bašibozuk; pa kaj je minku nemogoče? Saj je naš nepozabljivi mink K o c j a n č i č en teden pred svojo prerano smrtjo plesal, dasi ni imel še za lesnjak pljuč več, kakor se je sam izrazil.

Blizo mize je dal postaviti iz desk napravljeno tablo; v sredi tablo, sé slovenskimi barvami okinčane, je vmesil cesarjevo podobo; nad glavo je dal izrezati, (tako, da se je tudi po noči videjo): „Viribus unitis“; na obeh straneh smo brali „Zivio!“ na desni strani z latinico, na levi pa s cirilico napisano; spodej pa „Vivat!“

traj oddaljene strele; naglo skotimo pod orožje in mala posadka se razdeli na uže določena mesta. Koj po prvih streljih prihité k nam mestni paša z mutetarifom in drugi vladni uradniki sé svojimi sapthies, da si zavarujejo kožo. Streljanje iz pušk se čedalje bolj bliža in širi po mestu in kmalo se vsuje svičeni pozdrav tudi v naše vrste. Med tem ko so izvrstno organizovane in dobro vodjene ustaške kolone skozi mesto prodirale ter se naših čet v taboru pri vojarnici lotile, zaseli so mestni ustaši vsa viša poslopja v mestu, ter so nas od tam s pravim svičnim dežjem obsipali. Ranjenih in mrtvih je bilo čedalje več in jela nas je zares uže otožnost obhajati, posebno ko je došlo komandirajočemu majorju poročilo, da nastavljajo ustaši unstran Verbasa topove; kmalo smo se morali prepričati, da je poročilo resnično, kajti zaporedoma je zadelo več dobro pomejenih strelcev v gradska vrata. To so vam bili strašni trenutki! vsako imeje nas je čutil, da se mala posadka v slabo utrjenem gradu ne bo mogla dolgo držati, tam manj, ker so na minaretu glavne mošeje nameščeni sovražni strelci s pogubno natančnostjo naše vrste podirali. Kaj nam je pomagalo 29 turških topov in celi kupi municije, ko nismo imeli niti enega artiljerista?

V najhujši stiski oglasi se korporal Mazgon, da hoče nastavljene topove v delo pripraviti; glasni živioklici pozdravljajo to ponudbo; hitro je smodnik, je basivo šrapnel in grantov pri rokah in tudi kanona se s težavo nabaše. Sila kola lomi. Ko sovražne krogle naj huje okolo naših glav švigajo, prižge naš hrabri kanonar za silo po prav prvotnem načinu top in strel udari s tolikim uspehom v perfidni minaret, da od tamkaj streljanje na mah preneha. Še trikrat zapali Mazgon smrtonosno cev, pri četrtem strelu pa se hudo opeče in se zaplete pod koleca odskočivšega topovja, da so morali teško ranjenega odnesti. Vsled tega je moralo bombardovanje od naše strani prenehati temveč, ker je nek preiskren infanterist najprej kroglo in potem strelivo v kanono zabil, vsled česar ni bila več v takej sili rabljiva.

Med tem pa je turška druhal, v hišah okrog grada izvrstno zavarovana, neprestano na nas streljala; mi pa v gradu se nismo imeli s čim zakrivati; celo na obvezitice ranjencev so padale krogle in ena je zadela tu poslušajočega polkovnega zdravnika, ter ga precej hudo, dasi ne varno, ranila.

Zdaj, v skrajni sili zaslišimo blizo topni strel in se eden. Kakor bi se bili dogovorili, obmolke na obeh straneh streljanje. Zdaj zagromi še enkrat topni strel in sladka nada nam jame prsa širiti — da, gotovi smo: To so naši, to je glas našega topovja!

In tako je bilo. Od tega trenutka se je boj tudi za nas v gradu na bolje zasaknil. Oddelek naših hrabrih fantov pod lieutenantom Herceg-om plane iz grada, naskoči z nepopisljivo srčnostjo nekatere hiše bogatih begov unstran reke Verbasa, vjame mnogo ustaških prvkov, predstojnika banjaluške mošeje, vodjo turškega telegrafnega urada in več drugih, ki so bili vsi oboroženi, ter jih prižene mej vriskom cele posadke v grad. Srčnosti in vstrajnosti, ki jo je Weberjev polk ta dan razvil, ni mogoče prehaliti. V marodnici bivajoči bolniki, oficirski slugi, konjski čuvaji, da, celo marketendarji so zahtevali puše ter so priskočili svojim bratom na nasipih v pomoč. Lahko ranjeni so hoteli naglo obvezani biti ter so prosili, naj bi smeli na svoja mesta iti. Teško ranjeni niso ni težili ni jadikovali, obžalovali so k večjemu, da ne morajo sobojevati.

Od zunaj pred mestom je trajal boj še nekoliko časa; pa tudi tam je bil silni napad ustašev vsled došle pomoči srečno odbit in bežala je sovražna druhal v celih trumah v Kozarsko gorovje na jugovzhodni strani Banjaluke. Ob štirih popoldne je močen od-

delek Weberjevih pešcev zopet posredoval zvezo med gradom in taborom, vojaštvo si je pripovedovalo veselo in žalostne dogodke — a vse je navdajala živa, vzvišena zavest, da je Weberjev polk ta dan junaško izpolnil svojo dolžnost.

Dopisi.

V Gorici, 29. avgusta. [Slovesnosti na cesarjev rojstni dan. (koniec.)] Zvesti svoje obljudi nadaljujemo danes poročila o svečanostih po deželi na cesarjev rojstni dan. Samo to prosimo, naj nam gg. opisniki ne zamarijo, da smo jih močno skrajšali, da v današnjem prevažnem času, ko je toliko zanimivega poročati, ne napolnimo lista s preenoličnim gradivom.

V Kanalu smo cesarjevo rojstvo na sijajen način obhajali. Uže prednji dan o poldne začelo je veselo pritrkavanje zvonov in gromenje možnarjev. Zvečer so goreli po vseh vrhah, posebno pa proti Benečiji, velikanski kresi. 18. nas je uže na vse rano zbudilo pritrkovanje zvonov in streljanje. Slovesna sv. maša ob 10. uri je zbrala v lepi farni cerkvi vse c. kr. uradnike, občinski zastop „in corpore,“ c. kr. žendarski oddelek, finančno stražo, vso gosposko in polno občinstva. Kar je pa slovesnost še posebno povelicevalo, je to, da je ta dan naša prostovoljna požarna straža v svojej jako okusni opravi prvokrat javno nastopila. Vsem je dopadalo, kako so se vrli stražniki vojaško obnašali. Pri sv. maši prelepo petje; zahvalno pesem so pele vse kanalske moči. Ob 5. uri popoldne pod milim nebom slavnostni banket „na gradu“ v gostilnici g. Fr. Vuga; deležilo se ga je nad 40 oseb. Med gromenjem topičev smo iskreno napivali Nj. Veličanstvu, avstrijski armadi, našim hrabrim vojakom in zlasti dr. Lisjaku, Malničju in drugim, ki se vojujejo zdaj v Bosni itd. Zvečer umetni ognji, splošna razsvetljava po vsem Kanalu do zadnje najrevnejše hišice; vodnjak na občinskem trgu sé svojim Neptunom krasno razsvitljen sé stotino blečih lučic vrščenih v velikansko piramido; tu pa tam transparenti; pozneje bakljada, pred katero je marširala požarna straža, spredej s čitalnično zastavo; za stražo čitalnični pevci, potem vsa gospoda in ogromna množica ljudstva. Na trgu med govori in petjem gromoviti živioklici. Tako sijajno še ni prijazni Kanal nigdar praznoval rojstnega godu svojega preljubljenega vladarja, — in za to si je zabilježil ta krasni dan sé zlatimi črkami v svojo kroniko.

Iz tolminske okolice smo prijeli poročilo, da so vse občine na predvečer cesarjevega godu prižgale na svojih vrhovih velike gromade in da so tudi rojstni dan povsod slovesno obhajali.

Na Bovškem so tudi 17. zvečer po vseh občinah kresove zapalili; vrli Serpeničanji so enega celó na mogočnem „Stolu“ nakopčili, ki jim pa zaradi mokrega vremena ni hotel prav zagoreti. Gromenje topičev se je glasno razleglo mej gorskimi velikani. — V Bovcu ste uže na vse zgodaj raz hodnika na poštni hiši vihrali avstrijska in narodna zastava. Pred in med slovesno mašo, pri kateri je bila zbrana vsa gospoda in sploh premnogo ljudstva — so gromeli topiči. Ob sedmih zvečer je vrla domača godba po trgu svirala Radeckov stopaj ter vabila k slovesni čitalnični besedi v praznično opravljenem poštnem poslopju. Okusno dekorirano dvorano ste ta dan še posebno kinčali ovenčani podobi presv. cesarja in cesarjeviča. Ob 8. uri je bila dvorana v pravem pomenu besede natlačena, a vedite: niti enega c. kr. uradnika ni bilo, da bi se bil v domačem dru-

štvu, pri vse skozi dostojni in v najlojalnejšem duhu vršeti se zabavi deležil ljudske radosti in navdušenosti o priliki cesarjeve rojstne obletnice! Skoro bi rekel, da pri teh gospodih prevaguje nemčurska zagrizenost nad avstrijskim patrijotizmom. Celi program se je v občno zadovoljnost izvršil. Slavnosti govor je govoril pč. gospod dekan kratko pa krepko in iskreno. Občinstvo ga je sprejelo z gromovitimi živioklici na cesarja in njegovo staroslavno hišo. Mladi deklamator, marljivi diletantje in pevci vsi so se v svojih nalogah prav povoljno obnesli. Po besedi živahna tombola in k sklepa se je cveteča mladina zasukala v plesni vrtinec, iz katerega jo je rešila še le zlata zora naslednjega jutra.

V Naklem na Krasu smo tudi na predvečer cesarjeve rojstne obletnice z ognjenimi jeziki plamtečih kresov in z neprenehljivim gromenjem topičev slovesno protestovali zoper rovanje italijanskih rogoviležev to in unstran meje. V vseh 10 občinah spadajočih pod to županijo so na hribih in visočinah goreli kresovi, povsod se je ljudstvo zbiralo in z velikim navdušenjem nazdravljalo presv. cesarju in njegovi mogočni rodbini. — Drugo jutro je naznanjalo pokanje možnarjev nenavadao svečanost. Ob 9. 1/2 uri zjutraj se gnide občinsko starešinstvo in oddide skupno k slovesni sv. maši, pri kateri je godba svirala. — Po dokončani sv. maši se zbere ljudstvo na določenem prostoru pod ovenčano cesarjevo podobo, tam sviranje cesarske himne in brezkončni živioklici. — Pri slavnostnem banketu sta z iskrenimi besedami napila presv. cesarju naš deželni poslanec, g. Franjo Mahorčič in za njim nadžupan Ferko Mahorčič in navdušeni živioklici so odzdravljali; godba je pa mej pokanjem topičev krepko vbrala cesarsko himno. — Zvečer po solnčnem zahodu so zopet gromeli možnarji, na hriščku „nad Kozaro“ gorel je krasen ogenj in so švigale raznobojne rakete v jasno podnebje. Ljudstvo se je povzdignjenih čutov radovalo do pozne noči. — Tako sijajne svečanosti še ni doživela naša tiha dolinica in vsa hvala gre za to našemu verlemu nadžupanu, kateri si je zares požrtovalno prizadel, da je naša županija na tako dostojen način razodela svoje patrijotično mišljenje. —

Iz Lokavca nad Ajdovščino se glasi okrajšano poročilo: 17. zvečer je gorelo v naši občini 11 velikanskih kresov in pozno v noč se je odmeval grom naših topičev po krasni vipavski dolini; rakete v slovanskih barvah so v zrak švigale, zvonovi so razlegali svoj radostno-mili glas in ljudstvo, ki se je povsod okolo kresov zbiralo, je z navdušenimi živioklici izraževalo svoje iskreno avstrijsko domoljubje. Na cerkvenem stolpu ste vihrali cesarska in slovanska zastava.

Naslednje jutro zopet neprestano streljanje, ob 10. uri slovesna maša sé zahvalno pesmijo, deležilo se je celo starešinstvo, šolska mladina in velika ljudska množica. Popoldne narodni ples, mladina je židane volje in v najlepšem redu rajala do pozne noči.

Iz Križa nad Ajdovščino: Pri nas se je slovesnost na cesarjev rojstni dan povikšala s tem, da smo napravili privatno veselico s petjem in igro. Sodelovala je šolska mladina z g. udučiteljem. Sešlo se je več gg. učiteljev, duhovnikov in druge veljavne gospode iz bližnjih in domačih krajev. Petje, deklamacije in trigovor, vse se je hvalevredno vršilo, posebno pa se je vsem dopadala igra „Star vojak in njegova rejenka.“ Čuditi se je bilo, kako se je kmečka šolska mladina, prvič na oder stopivša, nevstrašno obnašala ter je zares lepe duševne zmožnosti razvila. Koncem programa je pč. gospod župnik v primernem govoru povdarjal pravičnost vladarjev iz Habsburške hiše in dosledno našo vdanost in zvestobo ter z ginjenim glasom nazdravil presv. cesarju. Ko se je polegel navdušeni odmev mej občinstvom zapeli so otroci cesarsko

Videli smo ga tudi, kako je pri kuharjih povelja dajal in ne brez vspeha. Boljših jedi ne bilo bi dobiti ne pri Jošku v Robatišči, ne pri „3 kronah.“ Mnogovrstnih pečenk, prikuh, presička, petelinčkov, race, salamov, perseta, sira itd. ni nam manjkalo. Ti presnefi minki sem si mislil, ako nas Bog še dalj časa v Bosniji z nosom in zdrave ohrani, tako hočem — eh! saj ne smem! — reči sem hotel, da bi hotel minkovsko društvo v Bosniji ustanoviti in našega briškega minka za poveljnika postaviti. Mislite si dragi bratci: Ako ravno smo imeli dobro vino pri kosilu, tako da ga je vsak hvalil, je vendar rekel, da moramo bolje vino dobiti. Prijel se je za gumbo in na enkrat je scopral toliko butelj črnega in belega vina na mizo, da nismo mogli vseh omagati. Rad bi vam povedal, kako je do teh butelj in drugih stvari prišel, ali jaz sam ne vem kako ter bi sam rad povedel. Prašal sem ga 3—4 krat, ali vsaki krat se je glasno zasmeljal in me samo vprašal: ali ni dobro? Na ga! v tem se tudi minka kaže!

Da nemamo vojaki svetilnikov, to veste; ali to je našega minka malo skrbelo. Izpraznjene butelje so morale ta posel opravljati. Židana volja se je kmalo med nami vdoučila in iz krepkih gerl smo zagnali slovenske in slovanske glasove. Pozno v noč napravil nam je naš mink, kakor se pri soupiranju spodobi, še kavo in čaj in med živioklici odšel je drug za drugim na svoje golo siromatno ležišče. — Jaz pa in moj

brat ostala sva — kakor je od nekaj najina navada, zadnja, poljubila sva se še enkrat, in odšla na trdo svojo slamico, kjer nas je mrzav precej dobro pretresel.

O slavni zmagi naših hrabrih vojakov, koji so desetkrat močnejšo turško druhal, (ki je žalibog vsa slovanska krvi enaka našim nemškutarjem in lahonom) premagali in v divji beg zagnali, tako da se nam zdaj več bližati ne upajo, brali ste gotovo uže obširne dopise, zaradi tega ne bomo o tej stvari govorili; ali tega gotovo še niste izvedeli, da je h tej zmagi prav izdatno naš mink, g. nadlieutenant Vendramin, pripomogel.

Govoril sem z nekim popom iz Banjaluke, kateri je imel priložnost, opazovati ga, z drugimi krščanskimi brati, kako se je v nevarnem boju po Banjaluških ulicah hrabro in junaško boril, ne zmeue se za krogle, ktere so iz vseh turških oken prihajale ter mu (okoli glave švigale, naš Bog ga ni zapustil in ga nam je ohranil. Za to se zanašam, da ga bodo goriški Slovenci, ko se med nje poverne, slovesno sprejeli.

On, kod proviantni oficir ni komabant in zaradi tega je njegova zasluga temveča; ali naš general spoznavši njegovo minkovsko hrabrost in junaštvo, oddal mu je koj v početku boja komando nad 82 mož in 15 pionirjev, in s temi je šel na levem krilu s kompanijo stotnika Wagnerja proti Banjaluki. G. Wagner pa se je moral z nekimi oddelki na drugo stran podati, tako da je Vendramin še ostale oddelke

somenjenega stotnika pod svoje poveljstvo dobil. S temi je proti mestu turško druhal podil, nekatere na polji med turščo zasačil, mnogo njih pobil in štiri vjel. Zdaj, ko jih je pregnal, mahne jo kar naravnost v mesto. Tukaj se je moral od hiše do hiše boriti. Pripeljal ga je neki civilist tako tudi do hiše bogatega bega (Ag. Adan Filovič), ki je eden naj hujših agitatorjev proti Avstriji. Hiša je bila dobro zatvorjena in vsa polna turških vstašev, kateri so iz vseh oken na našega minka pucali. Ali njega ni to nič ustrašilo. Ukazal je vrata razbiti, vderl je sé svojimi hrabrimi vojniki v hišo, iz ktere so zdaj turki pri zadnjih vratih bežali. Ali ni se vsem posrečilo. Mnogo jih je padlo, mnogo jih je bilo vjetih, med temi tudi ranjeni Filovič. Vdobil je tukaj tudi mnogo municije, polno pušk, handjarjev itd. Zdaj pride v eno sovo, v koji je vse polno turških žensk. Te ženske je pripeljal z vjetniki vred po dokončanem boju v našo vojašnico. Saj pravim: Mink skrbi za vse. Nam oženjenim ni treba več tako po svojih soprugah žalovati, saj nam je mink krasne nadomestnice priskrbel; naša skrb je le, da si jih vsak en par izbere; da, k o bi smeli! Ali nam je ostro prepovedano šaliti se s turškimi ženami in da bi tudi te prepovedi ne imeli, kaj bi na drugi strani naše žene doma rekle, ako bi jim kaj tacega do ušes prisumelo? Izpulile bi vrnivšim se vse lase, tako da bi kmalu kakor Turki sami izgledali. Ne stavi prsta v ogenj!

himno in občinstvo se je razšlo veselega srca in jako zadovoljno z izidom veselice. Zvečer streljanje z možnarji, prižiganje bengaličnih ognjev, petje ces. himne itd. Posebne pohvale je vreden g. nadučitelj, kateri si je toliko prizadel, da je male diletante in pevce tako izvrstno izuril.—

Iz Rifenberga: Tudi tu smo slovesno obhajali cesarjevo rojstno obletnico. Na predvečer so gromeli topiči, da se je od vseh strani prijazne dolinice veselo odmevalo; pa tudi velikanski kresovi so goreli na naših vrhah, kakor bi hoteli tjekaj čez mejo poročati poželjivi Italiji, da tudi naša srca gorijo za narod, dom in cesarja in da zastoj spenja tujec svoje nade po staroslavni Habsburški dedini. 18. zjutraj gromenje topičev; ob 10 uri se je zbralo starešinstvo polnoštevilno s zupanom na čelu pri sv. maši, kateri so naši izvrstni pevci dali slovesno obliko, sicer... *) Popoldne se je mnogo njih s pevci vred odpeljalo v Ajdovščino, kder so se „viribus unitis“ deležili, zadnjič popisane slajne svečanosti.

Iz kobariskega Kota: 17. t. m. je celi dan deževalo, da ni bilo mogoče v silni mokroti kresov zapaliti; tem bolje pa so gromeli naši topiči, da se je daleč čez Nedizo razlegalo. Žalibog, da nameravana kresa na najvišji Breginjski gori in na Stolu, kate-rega so Serpeničanje napravili, nista gorela, ker oba bi bila v jasni noči daleč odsevala in posebno Lahom kazala, da Kotar hoče ostati „cesarski“.—18. na vse zgodaj je mogočen strel naznanjal patrijotični praznik. Pri slovesnih mašah in zahvalni pesmi so se možnarji zopet oglašali, ravno tako na večer, ko so Roberdiščani in Ložani kresove prizigali. Mlado in staro v teh vaseh na skrajni meji avstro-italijanski, donasale je drva in enaka navdušenost, kakor na dan kobariskega shoda, 7. aprila t. l., navdajala je vse.

In s tem pretrgamo vrsto poročil o nenavadnih demonstracijah državljanske vdanosti in zvestobe, ki jih je naše ljudstvo po celi deželi prostovoljno napravilo na cesarjev rojstni god, ter s tem zopet slovesno potrdilo, kar je v ogromnih množicah zbrano, na javnih shodih v Kviškem in v Kobaridu objavilo. Prihodnjič hočemo tem poročilom dodati svoj komentar ter razodeti svoje misli o pravem pomenu izražene ljudske zvestobe in kako naj bi jo visoka vlada v državnem interesu izkoristila.

Iz Gorice 19. avgusta. (Izv. dop.) Vem, da bo Vaš navadni dopisnik od tukaj obširno poročal o slovesnem praznovanju rojstnega dne presvitlega cesarja v mestu in okolici, vendar bi rad omenil, kakošno je bilo petje pri slovesni sv. maši, ktero je služil prevzvišeni knez nadškof ta dan. Povod pa mi daja neka notica v tukajšnjem listu „L'Eco“, v kateri se nov kapelnik g. Mugnone v zvezde kuje, češ da je na praznik vnebovzvetja M. D. lepo cerkveno mašo priredil in tako svojo novo službo srečno inauguriral. V notici se hvali tudi maša sama ki je od Schuberta pisana. Ker nisem „strokovnjak“, ne morem se spuščati v presojevanje kompozicij, ktere sem slišal 18. pri maši peti, a toliko vendar smem reči, da cerkvenega nisem zapazil drugega, nego — latinski tekst! Vse drugo več ali manj diši po gledišči in posvetni godbi. — Da je to resnično, navajam, da so prevzvišenega celebranta osemkrat v „entradami“ pozdravili ali mu oddrjavili. Kak pomen imajo take fanfare v cerkvi? Thibaut o tem pravi: „Will man tolle Streiche, wie es jetzt oft geschieht, treiben, den lieben

*) Neki predast. gospod so ta dan zopet enkrat sitne muhe lovili; pa potrpiamo, dokler moremo, dasi je zares žalostno, da se ljudska iskrena vdanost do svojega cesarja pri tako slovesni priliki obliva z mrazlo vodo nestrpljivosti—in od take straši! — Op. dopis.

Ravno danes sem govoril z nekimi Srbi. Odkrito so mi obstali, da je bilo veliko srbskih prebivalcev bolj Srbom in Črnogorcem kakor Avstriji vdanih. Ali po tem boju smo vse na svojo stran pridobili, vsaj prebivalce v Banjalci in okolici. To je v značajni Srba: Tukajšnji Srb spoštuje onega, koji se hrabro bori in se smrti ne boji. Do zdaj je poznal pa samo Srba in Črnogorca. Dne 14. t. m. je pa videl čudeže pri naših fantih. Od tistega dne nas ne drži več za ljudi, on misli, da smo nekaj višega in zaradi tega nam je naklonil svoje nagnenje.

Dobi se še vedno kak Turčin v mestu, kateri na naše vojske strelja; ali s takimi imamo kratko pravdo: Peljejo ga na polje pred vojašnico in tam vdobi eno svinčeno v glavo, da ima za zmiraj zadosti. Tako je bilo 17. t. m. 7 na enkrat ustreljenih, ker je jeden izmed njih na naše pionirje v mestu ustrelil. Na to so vdobili respekt; še tisti dan so nam Turki preko 6000 pušk, mnogo družega orožja in 12 vozov municije prostovoljno izročili, ker so se bali, da ne bodo tudi oni ustreljeni, ako se pri njih orožje vdobi.

Na dan bitke bojevalo se je tudi 27 srbskih ustašev v kompaniji g. stotnika Kovačevića prav hrabro.

Rad bi vam o tej in še o kateri drugi zadevi poročal, a čas poteka. Pa prihodnjič še kaj.

Gott anpauken und anpfeifen, als ob er der lustigen Gesellschaft nichts zu sagen hätte, so müssen die Gesetze der Kunst schweigen. Allein, wenn von Andacht, Demuth, und bescheidener innerer Freude und Herrlichkeit die Rede ist, welche allein in den Tempel gehört, so soll man itd.“ Necerkveno je bilo, da je godba nadvladala petje. Petje mora biti duša, godba le telo; če se prevrati, nadvlada materija duha. Opravilo na altari mora biti v zvezi s pevci na koru; vprašam tedaj, zakaj se poje kot „vloga“ na praznik sv. Joahima „assumpta est“, zakaj pri rezponzorijah eden ali dva odgovarjata, med tem pa še godci brenkajo in svoje instrumente poskušajo? Zakaj se sploh v repertoar ne jemljejo kompozicije izdane po možeh, ki imajo svetovni glas, kar se tiče njih skladeb, bodi si iz stare ali nove dobe, s katerimi se Schubert še primerjati ne more? Zakaj se ne preustroji petje in glasba po navodih Cecilijanskega društva? Ali morda zaradi tega ne, ker ni „naše gore“? Ranjki papež Pij IX. blagega spomina, je nemške Cecilijance in društvo blagoslovil, Wittu dal častni naslov doktorja, spodbujal vse može, naj nevstrašno delajo, dovolil, da se društvo postavi pod zavetje enega zmed kardinalov itd. Zakaj tedaj po takih kompozicijah ne sežete, saj smo v Gorici tudi rimsko-katoliški? Prašamo za zerno ne za pleve.

Kaj hočem pa reči o „tantum ergo“ in „genitori“, po koralaio (?) petem Te Deum? Vprašam le, kje je pisano, da se sme vsaka strofa dvakrat peti pri enem in tistem blagoslovu? In tako peti, kakor ta dan? Na altari izpostavljeno Najsvetejše, na koru „introductio, potem „solo“ dvakrat „tantum ergo“ in dvakrat „genitori“ „mit Zwischen-und Nachspiel!“ (G. ki je pel, je izgovarjal enkrat g drugikrat z v genitori, znamenje, da je terd Lah.) Ljudstvo obilno zbrano v cerkvi, je pri tej gledališčini produkciji obrnilo herbet altari, in gledalo in občudovalo pevca in godce. Menda ne bo nihče rekel, da je to vedenje strogo cerkveno. Kar sem tu rekel, ni čisto nič pretiranega, ampak gola resnica. Ne morem toraj razumeti, od kod izvira tolika hvala o maši 15. avgusta, ki je bila (kakor se mi terdi) ravno ta, kakor 18. Tudi v mojem dopisu ne merim na nobeno osebo, meni je za stvar, odstranijo naj merodajni krogi vse gledališčino in profano iz cerkve, toliko v stolnici, kakor v drugih in nadomestijo s pravim cerkvenim petjem v duhu Cecilijanskega društva, jaz bom prvi, ki bo pevce in mojstra hvalil.

Umetnosti so šle, kakor zgubljeni sin, na ptuje, stavbarstvo, slikarstvo, podobarstvo so se že nazaj obrnile, tudi cerkveno petje in godba je rekla: Hočem ustati in nazaj se podati k očetu. In v resnici, že se vrača k očetu, k Bogu in k materi cerkvi — na Francoskem, v Belgiji, na Nemškem — v Ljubljani in drugod. Naj tudi Goriška „v sé gre“ in naj se poboljša!

Politični pregled.

Govorilo se je zadnje čase mnogo o ministerski krizi na Dunaji; a zdi se, da so vse v tem oziru raznešene vesti le „pia desideria“. Ogerskega grofa, kojega zvunanjo politiko ostro obsoja celo dunajsko ustavoverno časopisje, želi si mnogo njih v deveto deželo — in mi Slovani še posebno.

Nj. Veličanstvo je imenovalo fzm. Josipa barona Filipoviča, ne kakor smo zadnjič napačno po tržaških listih poročali, za feldmaršala, ampak za poveljnika II. armade, podelivši mu ob enem zaradi izvrstnega vodstva bosnijskega zasedanja velki križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo. Feldmt. vojvoda Württemberg je imenovan za feldzaigmajstra in poveljnika 13. vojnega oddelka. Ob enem je povzdignjenih še več drugih generalov na višje stopinje.

Za volitve deželnih poslancev, koder so razpisane, ni nikjer prav živahne agitacije. Na Českem utegniti obe narodni stranki aložno voliti.

Državni zbor bo sklican po končanem deželnem zborovanju s koncem oktobra. Prvo delo mu bode volitev delegacij. Ker se deželni zbori snidejo najbrže sredi septembra, bo po tem takem njihovo zborovanje, kakor navadno, le kratko in malo pomenljivo.

V mnogih mestih na Hrvaškem so z razsvetlavo in drugimi svečanostmi slavili vzetje Serajeva. Posebno v Zagrebu je bila svečanost velikanska. Na večer se je baklade deležilo mnogo veljavnih meščanov in uradnikov. Pred banovo palačo so peli cesarsko himno in ban sam je nazdravil Nj. Veličanstvu, dalje Filipoviču in hrabri vojski. Neprenehljivi živiocklici so odzdravljali. Tudi v nekaterih krajih v Dalmaciji in na Kranjskem so bile enake svečanosti.

Ogerski patrijotizem (?) se zopet kaže v vsem svojem blesku. V dobi, ko država napenja vse svoje moči, da ohrani in če mogoče povzdigne čast svojim vojnim zastavam, prizadevajo si nekateri ogerski komitati, kako bi mogli državno akcijo oxirati. Peštanski župan je bil prvi, ki kljubo ministerskemu ukazu ni hotel dati predprege za prevažanje živčev bosenski armadi, temu je sledilo še mnogo drugih madjarskih županov, ki se enako protivijo. Madjari se ponasajo kot svobodnjaki, kedar jim konstitucionalna svoboda ugaja, kedar jim pa nalaga dolžnosti, takrat se otresajo, kakor poredni, trmoglavci otroci. Hrvati pa imajo na bojišči sami nad 22.000 voz, ter morajo zares za vojne namene neizmerno dosti žrtovati.

Srbija je 22. t. m. praznovala proklamacijo svoje neodvisnosti. Po vseh mestih, posebno pa v Belgradu so bile slajne svečanosti. Vsi Slovanom sovražni listi obrekujejo Srbijo in Črnogoro, da podpirati ustajo v Bosni in Hercegovini, na drugi strani pa zagovarjajo turško vlado, da ona ni kriva, da se mej ustaši bojujejo celi oddelki redne turške vojske, češ, da jih porta ni imela s čem preskrbovati, vsled česar so pobegnili med ustaše. Tako se izrazuje madjarsko-nemčurska perfidnost! Istina pa je, da se je srbski knez Milan na dan proglašanja srbske neodvisnosti brzojavno zahvalil avstrijskemu cesarju za blagovoljno podporo pri sklepanju berlinskega miru in da mu je naš cesar odvrnil, da sme Srbija tudi v bodoče računati na podporo Avstrije v vsem, kar utegne nje blagor pospeševati. Črnogorski knez pa je na javnem shodu v Grahovem priporočal Hercegovcem, naj se Avstriji podvržejo.

Rusi zasedejo nekda še v tem tednu Batum v Mali Aziji; en del turške posadke je uže zapustil mesto.

Poročila iz Rima zagotavljajo, da dela vojno ministerstvo na vso moč na to, da se italijanska armada pripravi na vojni stan. Mari se mu sline cedé po furlanski pulenti, ka-li?

Bosna in Hercegovina.

(Dalje.)

Koliko dohodkov ste dajali Bosna in Hercegovina turškemu erarju, — ne moremo določno povedeti; dohodki na posrednjih in neposrednjih davkih tudi niso bili vsako leto enaki — ampak so se spreminjali, ker je država pobiranje teh davkov po potu javne dražbe v zakup dajala, — kakor so ponudbeniki katero leto zakupnino višje rasli, ali pa jim je na dražbi za nižjo ceno ostala. Vendar se je, pa čez računilo, da so znašali dohodki vsako leto 600.000 turških lir, ali 5.400.000 gld. našega denarja v zlatu. — Če pa pomislimo, da so imeli zakupniki ogromne dobičke, sodimo tudi lahko, da bi dobro vredjen dačni sistem, veliko ugodnejši uspeh imel in bi pri vsem tem davkoplačevalci manj trpeli in laže izhajali.

V čem pa tiči, ali je tičal najizdatnejši vir bogatstva teh dežel? V živinoreji. — Dan danes, seveda, so v tem oziru razmere veliko neugodnejše, kakor v normalnih, mirnih časih. Število domače živine se je med ustajo in vojno silno skrčilo. A pred petnajstimi leti je računil Roskiewicz govedo na en milijon glav, ovce in koze na 3.700.000, konje na 240.000 in prešiče na 300.000 glav. Če se te številke razdelé na posamezne prebivalce, kaže se živinsko stanje veliko ugodnejše nego v avstro-ogerskih deželah, to je trikrat toliko konj in govedi, 2 krat toliko prešičev in 12 krat toliko ovac in koz, ki so pa v Bosni v obče nižega plemena, kakor pri nas. Bosna pa ima tudi mnogo izvrstnih pašnikov posebno na svojih gorskih planotah in tudi Hercegovina ni v tem oziru revna.

Obdelana zemljišča se najboljše sposobijo za žita. Obširne ravnine ob Savi teknujejo v tem oziru z najrodovitnejšimi okraji na Ogerskem. Zadaja leta so izvažali do pol milijona centov žita iz dežele, toda dotični dohodek so zelo krčili prevozni stroški, davki in pa pomanjkanje cest. Naj se razmere vrede, naj se poljedelstvo povzdigne na višje stopinjo in naj se posebno javni promet pospeši po dobrih cestah — potem se bo še le pokazalo žitno bogatstvo teh dežel.

Veliko — a do zdaj še skoro mrtvo bogatstvo Bosne — tiči v gozdovih; samo državni gozdovi pokrivajo okoli 5 milijonov oralov prostora. Tudi tu je pomanjkanje cest glavna — in skoro edina zavira, da se ta obilni vir deželnega blagostanja še ni mogel do zdaj izkoristiti. Dobra, razumna administracija bo sicer imela v početku mnogo težav premagati — a v nekaterih letih bode gotovo bosenski les važen faktor,

A Bosna ima še druge zaklade, ki so pa še malo poznani in tedaj tudi večinoma mrtvi leže pod zemljo. To so rude. Posebno železa je prav mnogo v deželi in se nahaja tu pa tam v tako čistem stanju, da izdelujejo iz njega skoro vse priprave kmetijsko in drugo orodje, ki je pa seveda surovo in prvotno, kakor je material surov in prvoten, iz katerega je izdelujejo. Pri vsem tem pa izvažajo svoje železne izdelke tudi iz dežele in posebno v Valahijo. Rudokopi železa, pravilno napravljeni in razumno oskrbovani, in raznovrstni obrti s železjem, bodo deželne dohodke tudi znamenito pomnožili, pa tudi v obče ljudsko blagostanje pospešili. — Za časa Rimljanov so kopali v teh deželah tudi srebro in zlato, — a sledi dotičnih žil so se popolnoma pozgubile, kakor cni na Mozorji (Mons aurea) v Dalmaciji, čegar rudokopi so nekdanj sloveli. Leta 1863 je bila poslana turška vlada nekoliko sreberne rude na poskušajo v Šemnic na Ogerako in kemična preiskava je pokazala prav ugoden uspeh; a pozneje se ni o tem nič več govorilo, bodi da se je vsled vednih prememb bosenskih deželnih poglavarjev, ali zaradi njih navadne nemarnosti stvar pozabila, bodi tudi da so rudo le tu pa tam na površji našli in da niso zasledili prave žile.

Tudi premoga vtegne biti obilo v tej deželi. Vendar pa ni oni, ki so ga do zdaj našli, ne posebno dobre baže in tudi ga ni v tolikih množinah, da bi si mogli obetati Bog ve kolikih dohodkov od njega. A pomisliti je, da ga niso nigdar iskali in da se tedaj še ne more soditi, kaj zemlja krije pod svojo tajno odejo. Kedar pride dežela pod civilizovano upravo, bodo s časoma geologi tudi to na dan priveli.

(Dalje prih.)

Razne vesti.

P. n. naročnikom! Še enkrat pozivljamo zamudne naročnike, naj nam blagovolé skoro zastalo naročnino poslati, da zamoremo svoje račune poravnati. Vsi beró radi zanimive vesti iz domačih krajev in z bojišča; mi jih skrbno nabiramo ter se trudimo, da kolikor mogoče vstrezamo željam slav. občinstva. Mari ne zaslužimo tedaj vsaj toliko od strani p. n. naročnikov, kolikor so nam je dolžni dati? Za Boga, ne spravljajte nas brez potrebe v zadrege, ampak — plačajte, da bomo mogli tudi mi plačati!

OPRAVNIŠTVO.

Ministerstvo notranjih zadev imenovalo je ministerskega namestnega tajnika v ministerstvu notranjih zadev dr. Fr. Avgusta Alimonda pl. Manmentreu in tajnika deželne vlade Benedikta grofa Giovanelli-ja oba za okrajna glavarja na Primorskem.

Milodari v podporo ubogim družinam reserivistov: Pod tem naslovem bomo priobčevali vsakrat one darove, ki se vtegnejo našemu uredništvu poslati. Do zdaj smo prijeli 3. gl. 26 kr., katere je nabral g. Lovro Švab v veselem krogu v Dutovljah. V veselji spominjati se žalostnih — to je lepo in blago; naj še drugi tako store!

Iz Lokavca se nam piše: 19 t. m. je dobilo naše županstvo naznanilo, da je naš preljubljeni rojak France Cvek, reservist pri 7. pešpolku baron Marojčić v bojih pri Trbuku in Maglaji dne 5. t. m. za dom in cesarja svoje življenje žrtvoval. Mislite si žalost nesrečne, 30 letne vdove in zapuščenih otročičev, katerim je bil edina podpora! Materi ljubeznivi sin, ženi svesti soprug, otrokom pravi oče — bil je v Dalmaciji že leta 1869 lahko ranjen, zdaj pa ga je na častnem polju v boji za osvobojenje svojih sužnjih bratov zadela smrtna kosa. Cela občina obžaluje to izgubo; kajti ranjki je bil zaradi svoje poštenosti in marljivosti obče priljubljen mož in hraber vojak. — Kakor smo pozvedeli je podaril tukajšnji trgovec in posestnik, France Hmelak, zapuščeni ubogi družini 25 gl. in menda se najde med našimi posestniki še katera blaga duša, ki bo ta lep izgled posnemala. —

Slepa trmoglavost. V Sedlu v kobariškem Kotu so kljub najstratnejšemu protivanju od strani mnogih občinarjev pod streho spravili in tudi uže od znotraj končali novo cerkev. Teško je šlo, pa je vendar šlo. Stavbeni odsek je premagal vse ovire, — pa je tudi za to skrbel, da bi občinarjem breme ogromnih stroškov nekoliko olajšal. V ta namen se je obrnil tudi do presv. cesarja in do cesarice vdove Marije Ane, da bi blagovolila kaj podariti za notranjo opravilo nove cerkve, in od obeh strani ste prišli ugodni poročili: visokodušna darova po sto goldinarjev. Dar presv. cesarice vdove je pa prišel po nesrečni naključbi v roke županu, ki se vštva mej najstratnejše nasprotnike nove cerkve. (Pismo je bilo adresirano na županstvo in ne na stavbeni odsek.) Čujte, kaj stori mož v svoji slepi trmoglavosti! Veli spisati pismo do Nje Veličanstva v taki obliki, kakor se kak dekret piše, priloži etotak, zapečati in odpošlje vse skupaj

nazaj visokodušni darovateljici! — V pismu je bilo zapisano blizo tako, samo v slabši slovenščini: Županstvo se lepo zahvačuje za ta denar, pa ker ga ni z nobeno prošnjo prosilo in tudi nobene cerkve ne dela, — tudi denara ne more sprejeti. — Ali ste juže kaj takega slišali?

Ranjenci in mrtvi v Bosni: 14 t. m. pri Banjaluki: Od baron Weberjevega pešpolka stotnik Ivan Dressler in lieutenant batal. adjutant Inlij Geyer, kadet Stefan Weigert in ofic. namestnik Comingio Baldo mrtvi; — nadlieutenant Anton Kaznačič, lieutenanti Karol Vallon, Ivan Kozarcanin, Rihard Rupnik in polkovni zdravnik dr. Rudolf Laska ranjeni. Oskrb. akcesist Edvard Godnig mrtev. — Izmed padlih prostakov Weberjevega polka vtegnejo biti znani: Gregor Maraz, teško ranjen, Franc Tance in Jožef Furlan lahko ranjena. Izmed prostakov Marojčićevega polka: Andrej Golob, Anton Mikuluž, Alojzij Knez, Tomaž Ocvirk, teško ranjeni; France Cvek mrtev.

Volitev. Dne 26. t. m. je trgovska in obrtniška zbornica v Gorici soglasno izvolila za poslanca v deželnem zboru svojega predsednika Viljema viteza Ritter-Zahony-ja - namesto umerlega njegovega brata Hektorja barona Ritter-ja.

Iz Sezane se piše „Sl. Narodu“: Ministerstvo imenovalo je viteza Alojzija pl. Bosizio-a voditeljem sezanskega okrajnega glavarstva. To imenovanje bode gotovo vse Kraševce razveselilo, ker je g. Bosizio vsem v dobrem spominu še od onega časa, ko je tukaj kakor komisar služboval. On je naš deželan in zna tudi naš slovenski jezik, ki je v teh krajih za vsacega javnega činovnika neobhodno potreben. Ker nam je znano, da se g. pl. Bosizio proti vsem pošteno in uljudno véde, ker naše razmere pozna, ker ima resno voljo bednemu Kraševcu pomoči in ker ga sploh kinčajo vse dobre človeške lastnosti, nadejamo se, da jadra naš Kras po dokaj žalostnih dneh v boljše, srečnejšo, komaj pričakovano prihodnost.

Dunajska borza.

	30 avg.
Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gl. 35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	63 " 40 "
Zlata renta	71 " 60 "
1860 drž. posojilo	111 " 50 "
Akcije narodne banke	814 " — "
Kreditne akcije	257 " 75 "
London	115 " 00 "
Srebro	160 " 00 "
Napol.	9 " 22 "
C. kr. cekini	5 " 47 "
Državne marke	

Uradno potrjena

privatna trgovska in odgojevalna učilnica

v Mariboru na Štajerskem.

Drugo šolsko leto te učilnice, katera ima dva letnika, se pričinja z dnem 15. septembra t. l. V penzjonat, kateri je z njo združen, ne sprejemajo se samo učenci navedenega zavoda, nego tudi gimnazijalci in realci.

Kdor želi prejeti letno poročilo ali v obče kaj natančnega poizvedeti, naj izvoli pisati ob pravem času

prof. Petru Resch,
vlastniku in ravnatelju zavodovemu.

Važno oznanilo.

S pomočjo slavnoznanega prahu Iwells zamore si vsakdo v nekaterih minutih, in ne da bi se motil z umetno zloženimi stroji, napravljati **PIVO**, odlično po svojem okusu in po zdravstvenih lastnostih in nič niže od onih piv, ki se narejajo v Čaveni, na Dunaji, na Bavarskem, in sicer prav po ceni, kajti liter stane, če se vsi stroški vračunijo, samo 14 centezimov.

Navadna cena zaboja za 125 litrov 6 gl.

" " " " " 60 " 3 "

" " " " " 30 " 2 "

(Prosto poštnine v vsej Italiji in Avstriji.)

V vsakem zaboju je prav razumljiv poduk, kako se ima ravnati, kar je tako lahko, da se ni mogoče zmotiti.

Naročuje se pri
G. Perino in Coggiola (Italia).

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 9 septembra 1878 začela javna dražba (kant) nerešenih zastav II. četrt leta 1877 t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca Aprila, Maja in Junija 1877.

V Gorici 2. Avgusta 1878.

Ravnatelj: D. Lovisoni.

Wir empfehlen
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettenlagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergerasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Poziv učiteljem-organistom!

V Štjaku je razpisana služba učitelja do 14. septembra t. l. S to službo je tudi skienjena služba organista s plačo 19 hektolitrov mošta.

V Štjaku dne 28. avgusta 1878.

AND. TRAMPUŠ,
župan.

Oznanilo.

Podpisano županstvo naznanja, da bode dne 6. septembra tekočega in vsacega naslednjega leta v Renčah letni terg za živino in različno drugo blago.

ŽUPANSTVO V RENČAH

dne 18. avgusta 1878.

Fr. grof Strassoldo
župan.

Podpisano županstvo naznanja, da bo letos, ker pade na 15. dan septembra nedelja, navadni semenj v Dornbergu naslednji dan, to je 16. septembra.

Županstvo v Dornbergu

dne 29. avgusta 1878

Župan

SINGOJ.

Za samo 4 gl. 75 kr. prodamo

62 krasnih stvari, to je:

1 kristalna pušica za maslo ali sladkor.	7 žlic, vedno belih.
1 eleg. zlatobrontena pisna priprava.	6 žliček za kavo enakih
2 okinčani cvetlični vazi iz alabastra.	6 japonskih čaj za vodo
20 prav ličnih podob (jeklozov).	6 kosov francoskega parfumnega mjila.
1 par najnovejših Bebeuhanov.	1 cvetlična pletenka iz brušenih perl.
2 zapetni gumbi iz novozlata.	1 govorni aparat, jako prijeten.
3 prsne gumbe iz novozlata.	3 šaljivi predmeti za mlado in staro.
1 lilič za smodke iz morske pene z jantarom, umetno rezana.	1 pušica za dišave iz alpakke srebra.
Vse tu navedene stvari (62) so lepe in prav praktične, pa stanejo samo 4 gl. 75 kr.; pošilja jih pod garancijo proti post. povzetji kamor koli:	1 petrolna svetilnica s kroglo.
	62 kosov.

L. Galanterie-Magasin in Wien I, Babenbergerstrasse I.